

Akademia Muzyczna
im. Karola Szymanowskiego
w Katowicach

KONCERT

Styl włoskiego baroku | W podróży na północ

Michaela Koudelková – flety proste, flet traverso
Maurycy Raczyński – klawesyn

czwartek, 7 grudnia 2023

godz. 18:00

Aula im. Bolesława Szabelskiego

PROGRAM KONCERTU:

Bartolomeo Montalbano (1598 – 1651)

Sinfonia „Sghemma”

Giovanni Antonio Pandolfi Mealli (ok.1630 – ok. 1669-70)

Sonata „La biancuccia”

Girolamo Frescobaldi (1583 – 1643)

Partite sopra la Monica ze zbioru Toccate e partite d'intavolatura – Libro primo

Aldebrando Subissati (1606 – 1677)

Sonata XV “Domine ostende”

Pietro Castrucci (1679 – 1752)

Sonata C – dur, op.1 nr 6

Adagio

Allegro

Adagio

Gavotta

Minuetto

Johann Georg Pisendel (1687 – 1755)

Sonata e – moll, JunP IV.1 (kolekcja *Schrank II*)

Largo

Moderato

Scherzando

Georg Philipp Telemann (1681 – 1767)

Fantazja VII G – dur na klawesyn solo

Georg Philipp Telemann

Sonata h – moll, TWV 41:h4

Cantabile

Allegro

Dolce

Allegro

Program koncertu przedstawia ewolucję stylu barokowej muzyki włoskiej, jego wędrowkę na północ oraz jego adaptację w Europie Środkowej. Skrzypce - instrument tożsamy z włoską estetyką muzyki XVII i XVIII wieku zostaje w tym wypadku zastąpiony różnymi rodzajami fletów.

Na początku XVII wieku we Włoszech powstają czysto instrumentalne, awangardowe kompozycje, które pod nazwą sonaty opanowują muzyczne przestrzenie i definiują nową, przełamującą estetykę. Emocjonalne wypiętrzenie i nonszalancja uzyskane przez nachodzenie na siebie dawnego, renesansowego stylu *prima prattica* oraz nowatorskiego, przepełnionego afektem *seconda prattica* tworzy imponującą, wielobarwną miksturę. Klawesyn realizujący partię basso continuo stanowi fundament: konstytuuje harmonię, brzmieniowość, a także tworzy rytmiczno-perkusyjną przestrzeń. W niej porusza się fletowy protagonista – narrator.

Czym dalej na osi czasu, tym bardziej partia zapisanego basu staje się bardziej skomplikowana i wchodzi w zawiłe zależności z głosem solowym, czego najprostszym przykładem jest dialog i imitacja. Fletową opowieść przerywa w programie utwór najznamienszego kompozytora muzyki klawiszowej wczesnego baroku – Girolama Frescobaldiego. *Partite sopra La Monica*, to wariacje oparte na powszechnie znanym w Europie renesansowym motywie melodyczno-harmonicznym.

Punktem granicznym w programie koncertu jest sonata Castruciego, która wykazuje cechy dojrzałego stylu muzyki włoskiego baroku i orientuje podróż w stronę niemieckich kompozytorów: Pisendela oraz Telemanna. Tych dwóch kompozytorów, niezwykle popularnych w swoich czasach oparło znaczną część swojej stylistyki właśnie na ekstrawaganckim i bezkompromisowym stylu włoskim. U Pisendla wyraźnie usłyszeć można wybujałość muzycznej inwencji, dążenie do ukazania wprawiającej w zachwyt instrumentalnej wirtuozerii. Telemann za to korzysta ze stylu włoskiego w galanteryjny, przekazujący klasycystyczne treści sposób.

W koncercie pojawia się wątek polski – Aldebrando Subissati, autor jednej z sonat znajdującej się w programie, przebywał kilka lat w Polsce na dworze królewskim w Warszawie. Po powrocie do Włoch wydał swoje sonaty skrzypcowe, których tytuły nawiązują do wokalnoinstrumentalnych utworów Giovanniego Francesca Aneriego, kompozytora również związanego z polskim dworem w I połowie XVII wieku.

Echa polskiej tradycyjnej muzyki można usłyszeć również w fantazji klawesynowej Telemanna, której graniczne części w tempie *presto* przywodzą charakter polki. Kompozytor ten kilka lat spędził na dworze w Żarach. Przebywał również w Pszczynie i w Krakowie. W wielu jego utworach dostrzegalne są inspiracje polską kulturą.